

**Stanowisko Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych
w sprawie finansowania Narodowego Centrum Nauki
przyjęte w dniu 8 września 2024 r.**

Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych wyraża głębokie zaniepokojenie sytuacją finansową Narodowego Centrum Nauki (NCN), która może mieć dalekosiężne negatywne skutki dla całego środowiska akademickiego w Polsce, uniemożliwiając – a przynajmniej mocno ograniczając – szanse na dofinansowanie i prowadzenie badań naukowych.

Przyjęty projekt budżetu państwa na rok 2025, przewidujący finansowanie NCN na poziomie 1,648 mld zł, jest naszym zdaniem wysoce niewystarczający i stoi w sprzeczności nie tylko z interesem państwa, ale i z wielokrotnie podkreślaną przez przedstawicieli rządu oraz środowiska naukowego koniecznością zwiększenia nakładów na badania naukowe.

Narodowe Centrum Nauki jest jedną z najważniejszych w kraju instytucji finansujących badania podstawowe. Wpływ NCN na rozwój badań naukowych jest niekwestionowany i przejawia się nie tylko w finansowaniu projektów badawczych doświadczonych naukowców, ale przede wszystkim we wsparciu karier młodych badaczy, promowaniu międzynarodowej współpracy naukowej, budowaniu międzynarodowych zespołów badawczych, a przez to podnoszeniu jakości badań naukowych. Wzmacnianie finansowania tej instytucji jest kluczowe dla dalszego rozwoju nauki w Polsce i pozycji polskiego środowiska naukowego na arenie międzynarodowej.

Popieramy stanowisko Rady NCN wyrażone w uchwale z dnia 5 września br., w którym Rada jednoznacznie podkreśliła, że dalsze utrzymywanie finansowania na obecnym poziomie uniemożliwi stabilny rozwój działalności naukowej w Polsce, a także skuteczne konkutowanie polskich badaczy, uczelni i instytutów naukowych w środowisku międzynarodowym. Widzimy również potrzebę zwiększenia finansowania pracowników NCN, których poziom wynagrodzeń jest znacznie niższy niż średnie wynagrodzenie w Krakowie.

Chcielibyśmy także zauważyć, że z niewystarczającym poziomem finansowania NCN zмага się już od wielu lat, czego najlepszym przejawem jest zbyt mała - naszym zdaniem - liczba wniosków, które uzyskują dofinansowanie. Zdajemy sobie sprawę, że w wielu przypadkach brak rekomendacji do finansowania, nie był spowodowany niską jakością projektów, ale koniecznością ich odrzucenia ze względu na brak odpowiednich środków finansowych. **Aby skutecznie wpływać na poprawę stanu polskiej nauki i jakości badań budżet NCN-u powinien być zwiększony tak, by finansować nie 5-10%, ale ok. 20% projektów złożonych w poszczególnych konkursach.** Obecna sytuacja zarówno sektora naukowego, jak i samego NCN, oznacza zahamowanie postępu w tym obszarze, ograniczając jeszcze bardziej konkurencyjność polskich naukowców, jak i zmniejszając potencjał badawczy, który jest niezbędny do rozwoju innowacji społecznych, gospodarczych i technologicznych.

Dlatego apelujemy do Rady Ministrów o zwiększanie budżetu NCN-u na rok 2025 w taki sposób, by instytucja ta mogła efektywniej i w większej niż dotychczas skali finansować badania podstawowe realizowane w Polsce.

Konieczne jest naszym zdaniem podjęcie dalszych kroków w celu zwiększenia nakładów na finansowanie nauki w Polsce, co nie tylko pozwoli na zachowanie obecnych osiągnięć, ale także umożliwi dalsze podnoszenie jakości badań i wzmocni pozycję naszego kraju w międzynarodowej społeczności naukowej. **Zwracamy także uwagę na potrzebę konsultowania wszelkich zmian ze środowiskiem naukowym. Wierzymy, że inwestowanie w badania naukowe jest kluczowe dla rozwoju społeczeństwa, poprawy jakości życia obywateli oraz wzmocnienia pozycji Polski na arenie międzynarodowej.**

Apelujemy do całego środowiska naukowego o przyłączenie się do naszych działań na rzecz zwiększenia finansowania Narodowego Centrum Nauki. Tylko wspólnym wysiłkiem możemy doprowadzić do realnych zmian, które przyczynią się do rozwoju polskiej nauki i podniesienia jej międzynarodowego prestiżu.

Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych